

Briselē, 2021. gada 1. decembrī
(OR. en)

14651/21

FISC 227
ECOFIN 1202
CO EUR-PREP 37

"A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	<i>ECOFIN</i> padomes ziņojums Eiropadomei par nodokļu jautājumiem – apstiprināšana

1. *ECOFIN* padomei tika lūgts ziņot Eiropadomei par dažādiem nodokļu jautājumiem, kas minēti jo īpaši Eiropadomes 2012. gada marta un jūnija, 2013. gada maija, 2014. gada decembra un 2017. gada oktobra secinājumos.
2. Projekts *ECOFIN* ziņojumam Eiropadomei par nodokļu jautājumiem tika sagatavots un apstiprināts Padomes Augsta līmeņa darba grupā nodokļu jautājumos 2021. gada 25. novembrī nolūkā to ar Pastāvīgo pārstāvju komitejas starpniecību iesniegt Padomei 2021. gada 7. decembrī. Tika arī panākta vienošanās, ka ierastos faktiskos atjauninājumus (daļas kvadrātiekvās) pēc Padomes sanāksmes veiks Padomes Ģenerālsekretariāts, pirms tiek publicēta ziņojuma galīgā redakcija.
3. Tāpēc *ECOFIN* padome tiek aicināta apstiprināt pielikumā izklāstīto ziņojumu kā darba kārtības "A" punktu, lai to varētu iesniegt tālāk Eiropadomes sanāksmē (2021. gada 16. un 17. decembrī).

ECOFIN ZIŅOJUMS EIROPADOMEI PAR NODOKĻU JAUTĀJUMIEM

1. Šajā Padomes ziņojumā ir sniegts pārskats par to, kas Padomē ir sasniegts Slovēnijas prezidentūras laikā, kā arī pārskats par pašreizējo stāvokli svarīgākajos nodokļu jomas dosjē, par kuriem notiek sarunas. Ziņojums ir sagatavots, pamatojoties uz diskusijām, kas notika Augsta līmeņa darba grupā nodokļu jautājumos (ALDG) un attiecās uz stratēģiskas nozīmes horizontāliem nodokļu politikas jautājumiem saskaņā ar grupas pilnvarām.
2. Ziņojumā ir atspoguļots pašreizējais stāvoklis attiecīgajā Padomes darbā un ir aplūkoti jautājumi, kas minēti vairākos Eiropadomes secinājumos kopš 2012. gada ¹, Eiropadomes locekļu 2021. gada 25. marta paziņojumā ², Padomes 2012. gada ³ un 2016. gada ⁴ secinājumos PVN jomā, Padomes 2017. gada secinājumos par pievēršanos izaicinājumiem, kas saistīti ar nodokļu piemērošanu digitālā ekonomikā gūtai peļņai ⁵, Padomes 2020. gada secinājumos par turpmāku administratīvas sadarbības attīstību nodokļu jomā Eiropas Savienībā ⁶, kā arī Padomes 2020. gada 27. novembra secinājumos par taisnīgu un efektīvu nodokļu uzlikšanu atveseļošanas laikā, par digitalizācijas radītajiem izaicinājumiem nodokļu jomā un labu nodokļu pārvaldību ES un ārpus tās ⁷.

¹ Dok. EUCO 4/3/12 REV 3 (9. un 21. punkts), EUCO 76/12, EUCO 75/1/13 REV 1, EUCO 14/17 (11. punkts), EUCO 10/20 (A29. punkts un 147. punkts) un EUCO 13/20.

² Dok. 18/21.

³ Dok. 9586/12.

⁴ Dok. 9494/16.

⁵ Dok. 15175/17.

⁶ Dok. 8482/20.

⁷ Dok. 13350/20.

3. Neraugoties uz pastāvīgajiem Covid-19 pandēmijas radītajiem šķēršļiem, prezidentvalsts Slovēnija turpināja diskusijas par svarīgiem dosjē, tostarp pievērsoties izaicinājumiem, kas rodas ekonomikas digitalizācijas rezultātā, PVN likmju nākotnei, 1997. gada Rīcības kodeksa (uzņēmējdarbības nodokļi) pārskatīšanai, atjauninājumiem ES sarakstā ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, un saistībā ar Eiropas zaļo kursu sāka darbu pie Enerģijas nodokļu direktīvas (END) pārskatīšanas.
4. Konkrētāk, Padome:
 - a) cieši novēroja un izvērtēja stāvokli sarunās, kas ESAO/G20 iekļaujošā satvara nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (*BEPS*) jomā notika par ekonomikas digitalizācijas nodokļu izaicinājumu risinājumiem, un turpināja darbu pie turpmākās virzības starptautiskā līmenī un Eiropas Savienībā;
 - b) [panāca vispārēju pieeju] attiecībā uz priekšlikumu Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm;
 - c) pieņēma Padomes Direktīvu, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz atbrīvojumiem importam un konkrētu preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai saistībā ar Savienības pasākumiem sabiedrības interesēs;
 - d) uzsāka priekšlikuma Padomes Direktīvai, ar ko pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) (END priekšlikums) izskatīšanu; un
 - e) [panāca vienošanos par Rīcības kodeksa (uzņēmējdarbības nodokļi) pārskatīšanu.]

5. Rīcības kodeksa jautājumu grupa (uzņēmējdarbības nodokļi) arī turpināja darbu pie dažādiem jautājumiem, kas ietilpst tās pašreizējās pilnvarās, tostarp pie ES saraksta ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, vienlaikus apsverot ierobežojumus Covid-19 globālās pandēmijas dēļ, kā izklāstīts grupas sešu mēnešu ziņojumā ⁸. Padome ES sarakstu pēdējoreiz atjaunināja 2021. gada 5. oktobrī ⁹. Turpmāk izklāstīta sīkāka informācija par atsevišķiem dosjē.

A. INICIATĪVAS ATTIECĪBĀ UZ ES TIESĪBU AKTIEM NODOKĻU JOMĀ

a) nodokļu izaicinājumi, kas rodas ekonomikas digitalizācijas rezultātā

6. Pievēršanās nodokļu izaicinājumiem, kas rodas ekonomikas digitalizācijas rezultātā, joprojām ir svarīgākā Padomes prioritāte nodokļu politikas jomā. Padome savos 2020. gada 27. novembra secinājumos "Par taisnīgu un efektīvu nodokļu uzlikšanu atveseļošanas laikā, par digitalizācijas radītajiem izaicinājumiem nodokļu jomā un labu nodokļu pārvaldību ES un ārpus tās" ¹⁰ apstiprināja, ka pastāvīgi atbalsta darbu, kas tiek veikts ESAO/G20 iekļaujošajā satvarā *BEPS* jomā. Eiropadomes locekļi 2021. gada 25. marta paziņojumā ¹¹ atkārtoti uzsvēra arī to, ka "*skaidri priekšroku dod globālam risinājumam attiecībā uz starptautisko nodokļu uzlikšanu digitālajā ekonomikā un iestājas par to*", norādīja, ka centīsies "*līdz 2021. gada vidum Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā panākt uz konsensu balstītu risinājumu*" un apstiprināja, ka "*tad, ja nebūs iespējams rast globālu risinājumu, Eiropas Savienība būs gatava virzīties uz priekšu.*"

⁸ Dok. 14230/21.

⁹ OV C 413I, 12.10.2021., 1. lpp.

¹⁰ Dok. 13350/20.

¹¹ Dok. 18/21.

7. Padomes un tās darba sagatavošanas struktūru darbs, kas šajā jomā paveikts iepriekšējās prezidentūras laikā, ir apkopots iepriekšējos Padomes ziņojumos par nodokļu jautājumiem ¹². Jāatzīmē, ka pašlaik notiekošās globālās debates, kas attiecas uz noteikumu par nodokļu uzlikšanu starptautiskiem uzņēmumiem atjaunināšanu, ir ņemtas vērā dalībvalstu apspriedēs attiecībā uz tiesību aktu priekšlikumu par digitālo pakalpojumu nodokli (DPN), priekšlikumu par nozīmīgu digitālu klātbūtni (NDK) un K(K)UINB projektu, kā arī priekšlikumu Procentu un honorāru maksājumu direktīvas (*IRD*) pārstrādāšanai.
8. ESAO/G20 iekļaujošais satvars *BEPS* jomā 2021. gada 8. oktobrī ar visu ES dalībvalstu atbalstu vienojās par galīgo redakciju paziņojumam, kurā ir izklāstīts divu pīlāru risinājums attiecībā uz nodokļu izaicinājumiem, kas rodas ekonomikas digitalizācijas rezultātā, kā arī sīki izstrādāts risinājuma īstenošanas plāns ¹³. Līdz [2021. gada 4. novembrim 137] valstis un jurisdikcijas bija pievienojušās minētajam divu pīlāru plānam ar mērķi reformēt starptautiskos nodokļu uzlikšanas noteikumus un nodrošināt, ka daudznacionāli uzņēmumi maksā taisnīgu nodokļu daļu, kur vien tie darbojas.
9. Noteikumu par nodokļu uzlikšanu starptautiskiem uzņēmumiem reforma balstīsies uz diviem pīlāriem. Pirmais pīlārs ietvers noteikumus ar mērķi nodrošināt nodokļu uzlikšanas tiesību taisnīgāku sadali attiecībā uz lielāko un ienesīgāko daudznacionālo uzņēmumu peļņu. Daļa no nodokļu uzlikšanas tiesībām tiks pārdalīta tirgus jurisdikcijām, kurās daudznacionāli uzņēmumi veic uzņēmējdarbību un gūst peļņu, neatkarīgi no to fiziskās klātbūtnes minētajās jurisdikcijās. Otrais pīlārs ietvers noteikumus, kuru mērķis ir samazināt nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas iespējas, un tādējādi nodrošināt, ka tiek maksāta saskaņotā uzņēmumu ienākuma nodokļa globālā minimālā likme, kas noteikta 15 % apmērā. Papildu ieguvumi izrietētu arī no starptautiskās nodokļu sistēmas stabilizācijas un lielākas noteiktības nodokļu jomā nodokļu maksātājiem un nodokļu administrācijām.

¹² Dok. 9970/21, 6.–18. punkts; dok. 13336/20, 13.–20. punkts; dok. 8891/20, 13.–26. punkts.

¹³ Pieejams šādā vietnē: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021.htm>.

10. Saskaņā ar īstenošanas plānu ESAO/G20 iekļaujošais satvars *BEPS* jomā pašlaik galīgajā redakcijā izstrādā tekstus, kas veidos jauno noteikumu sistēmu, kura izriet no starptautiskā konsensā balstītā risinājuma. Divu pīlāru risinājumam būs vajadzīgs īstenošanas posms, kurā attiecīgā gadījumā tiks veikti pielāgojumi pašreizējā starptautisko nolīgumu sistēmā nodokļu jomā un valsts nodokļu tiesību aktos. ES ir iecerējusi attiecīgā gadījumā nodrošināt īstenošanu ar tiesību aktiem un lēmumiem, kas jāpieņem Padomei.

b) turpmākas iniciatīvas attiecībā uz nodokļu uzlikšanu uzņēmumiem

11. Ir paredzēts, ka Eiropas Komisijas jaunie tiesību aktu priekšlikumi, kuru mērķis ir transponēt globālo divu pīlāru risinājumu, tiks iesniegti Padomei cik drīz vien iespējams, atspoguļojot ESAO/G20 iekļaujošā satvara *BEPS* jomā veiktā darba rezultātus. Šajā sakarā ir gaidāms, ka tiesību akta priekšlikums par globālā minimālā faktiskā nodokļa transponēšanu saskaņā ar otro pīlāru Eiropas Savienībā tiks iesniegts līdz 2021. gada beigām.
12. Ir gaidāms arī, ka Komisija, pamatojoties uz savu 2021. gada 18. maija paziņojumu "Uzņēmējdarbības nodokļi 21. gadsimtā", nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu, kurā izklāstīti Savienības noteikumi par to, kā novērst čaulas vienību ļaunprātīgu izmantošanu nodokļu vajadzībām, un tiesību akta priekšlikumu par tādu faktisko nodokļu likmju publicēšanu, kuras maksā lielie uzņēmumi.

c) pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

13. Attiecībā uz PVN Padome 2016. gadā pieņēma divus secinājumu kopumus: 2016. gada maijā ¹⁴ Padome atbildēja uz Komisijas PVN rīcības plānu "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu", 2016. gada 7. aprīlī un 2016. gada novembrī Padome pauda savu viedokli par uzlabojumiem spēkā esošajos ES PVN noteikumos attiecībā uz pārrobežu darījumiem¹⁵.

¹⁴ Dok. 9494/16.

¹⁵ Dok. 14257/16.

14. Ņemot vērā PVN rīcības plānu, Komisija ierosināja ievērojamu skaitu tiesību aktu priekšlikumu PVN jomā. Kopumā minēto priekšlikumu mērķis ir modernizēt PVN sistēmu, lai to pielāgotu digitālajai ekonomikai un MVU vajadzībām, risināt neiekasētā PVN problēmu un uzlabot administratīvo sadarbību PVN jomā.
15. Pamatojoties uz iepriekšējo prezidentūru laikā panākto progresu ¹⁶, prezidentvalsts Slovēnija turpināja darbu pie leģislatīviem dosjē PVN jomā.
16. Slovēnijas prezidentūras laikā Padomē un/vai tās darba sagatavošanas struktūrās dažādās stadijās izskatītie leģislatīvie dosjē attiecīgi aptvēra šādas PVN jomas:
 - i. galīgā PVN sistēma;
 - ii. PVN likmju reforma;
 - iii. īstenošanas pilnvaru piešķiršana Komisijai nolūkā noteikt nozīmi termiņiem, kas lietoti dažos PVN direktīvas noteikumos; un
 - iv. atbrīvojumi importam un konkrētu preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai saistībā ar Savienības pasākumiem sabiedrības interesēs.
17. Turpmāk ir izklāstīta sīkāka informācija par atsevišķiem dosjē PVN jomā.
18. Turklāt Padomes secinājumos par taisnīgu un efektīvu nodokļu uzlikšanu atveseļošanas laikā, par digitalizācijas radītajiem izaicinājumiem nodokļu jomā un labu nodokļu pārvaldību ES un ārpus tās (2020. gada 27. novembris) ir dota arī Padomes atbilde attiecībā uz pasākumiem PVN un akcīzes nodokļu jomā.

¹⁶ Sk., piemēram, dok. 15082/18, 30.–111. punktu; dok. 10322/18, 56.–100. punktu.

i. Galīgā PVN sistēma

19. Komisija saskaņā ar savu 2016. gada 7. aprīļa PVN rīcības plānu "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu" izvēlējās divpakāpju likumdošanas pieeju galīgajai PVN sistēmai ¹⁷, un šis dosjē tika apspriests Rumānijas, Somijas, Horvātijas un Vācijas prezidentūras laikā.
20. Dalībvalstis piekrīt, ka šim dosjē vēl ir vajadzīga rūpīga tehniskā analīze, pirms tiks izdarītas galīgās politikas izvēles. Kā Padome jau ir norādījusi ¹⁸, vislabākais turpmākās rīcības veids ir turpināt koncentrēties uz galvenajiem Komisijas priekšlikuma elementiem un uz analīzi par papildu pasākumu iespējām. Turpmākajam darbam pie galīgās PVN sistēmas vajadzētu turpināties, vienlaikus netraucējot vai nekavējot pūles uzlabot pašreizējo PVN sistēmu.

ii. PVN likmju reforma

21. Komisija 2018. gada 18. janvārī nāca klajā ar priekšlikumu Direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm ¹⁹. Šā tiesību akta priekšlikuma mērķis ir ieviest noteikumus par PVN likmju noteikšanu visā ES no dienas, kad stājas spēkā galīgais režīms nodokļu uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm.
22. Rezumējot, Komisijas galvenie ierosinājumi ar šo konkrēto tiesību akta priekšlikumu bija šādi:
 - i) grozīt ES noteikumus par samazinātu PVN likmju noteikšanu (piemēram, atcelt pašreizējos pārejas noteikumus, kas ļauj uz laiku atkāpties no vispārējiem noteikumiem; pārskatīt PVN direktīvas 98. pantu);
 - ii) dot dalībvalstīm lielāku rīcības brīvību savu likmju noteikšanā (tomēr dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai to vidējā svērtā PVN likme vienmēr pārsniegtu 12 %);

¹⁷ Šī pieeja tika sīkāk aprakstīta iepriekšējos ziņojumos, piemēram, dok. 9970/21, 25.–31. punktā.

¹⁸ Dok. 15082/18, 89.–91. punkts.

¹⁹ Dok. 5335/18.

- iii) ieviest "negatīvu sarakstu" ar precēm un pakalpojumiem, kam samazinātas likmes nedrīkst piemērot (pašreizējā "pozitīvā" saraksta vietā).
23. Komisijas priekšlikuma izskatīšana notika Bulgārijas, Rumānijas, Somijas, Horvātijas, Vācijas un Portugāles prezidentūras laikā.
24. Horvātijas un Vācijas prezidentūras laikā notika apspriedes par pozitīva saraksta iespēju, KN ²⁰ kodu izmantošanu (ja iespējams) precēm un CPA ²¹ kodu izmantošanu pakalpojumiem, kā arī principus un nosacījumus samazinātu PVN likmju piemērošanai. Tika arī ierosināts veicināt Eiropas zaļā kursa īstenošanu, ieviešot labvēlīgāku PVN režīmu piegādēm ar zemām CO₂ emisijām ²².
25. Ņemot vērā iepriekš paveikto darbu, prezidentvalsts Portugāle ierosināja trīspakāpju pieeju, kas balstīta uz tādu kritēriju definēšanu, kas noteiktu preču un pakalpojumu iekļaušanu pozitīvajā sarakstā, Direktīvas 2006/112/EK III pielikuma atjaunināšanu un modernizēšanu un nulles likmju, īpaši samazinātu likmju un atbrīvojumu tvērumu. ECOFIN padome 2021. gada 18. jūnijā apsprieda divus ierosinātās reformas aspektus, kam lietderīgas varētu būt ministru politiskās norādes, proti, turpināmības klauzulu attiecībā uz videi kaitīgām precēm un jautājumu par nogaidīšanas klauzulu, ar ko paredz spēkā esošās atkāpes, kas pieļauj stāvvietu likmes (samazinātas likmes, kas pārsniedz 12 %), īpaši samazinātas likmes un atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt PVN priekšnodokli, kas pieejami visām pārējām dalībvalstīm, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi starp tām.

²⁰ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1776 (2019. gada 9. oktobris), ar ko groza I pielikumu Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu.

²¹ Komisijas Regula (ES) Nr. 1209/2014 (2014. gada 29. oktobris), ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 451/2008, ar ko izveido preču statistisko klasifikāciju pēc saimniecības nozarēm (CPA) un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3696/93.

²² Skatīt arī Padomes 2019. gada decembra secinājumus par enerģijas nodokļu sistēmu, dok. 14861/19.

26. Pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti apspriedēs par nogaidīšanas klauzulu, prezidentvalsts Slovēnija strādāja pie kompromisa tekstiem, kuros ņemti vērā dažādie ministru paustie viedokļi. Tā centās rast līdzsvarotu pieeju, kas nodrošinātu, ka visām dalībvalstīm varētu būt vienlīdzīga piekļuve spēkā esošajām dalībvalstu atkāpēm, vienlaikus novēršot arī to, ka skaitā palielinātos tādas samazinātas likmes un atbrīvojumi ar tiesībām atskaitīt PVN priekšnodokli, kuri varētu samazināt nodokļu bāzes.
27. Kas attiecas uz nogaidīšanas klauzulu, prezidentvalsts Slovēnija lielāko daļu nogaidīšanas klauzulu saskaņoja ar Eiropas zaļo kursu. Nogaidīšanas klauzula attiecībā uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem un ķīmiskajiem pesticīdiem tika nedaudz pielāgota, lai ņemtu vērā dažu dalībvalstu bažas attiecībā uz mazajiem lauksaimniekiem.
28. Prezidentvalsts arī veltīja laiku tam, lai rastu risinājumus citiem tehniskiem jautājumiem PVN direktīvas III pielikuma tekstā un saturā, t. i., to preču un pakalpojumu sarakstam, kuriem var piemērot samazinātas likmes.
29. Pēc tehniskā darba, kas tika veikts Nodokļu jautājumu darba grupas neformālajās videokonferencēs 15. jūlijā, 15. septembrī, 30. septembrī, 15. oktobrī, 25. oktobrī un 18. novembrī un ALDG 2021. gada 25. novembrī, [prezidentvalsts iesniedza kompromisa tekstu *ECOFIN* padomei 2021. gada 7. decembrī, lai panāktu vispārēju pieeju priekšlikumam.]

iii. PVN komiteja

30. Komisija 2020. gada 18. decembrī iesniedza priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz īstenošanas pilnvaru piešķiršanu Komisijai, lai noteiktu konkrētos minētās direktīvas noteikumos izmantoto terminu nozīmi ²³ ("PVN komitejas direktīva"). Komisija norāda, ka priekšlikuma mērķis ir nodrošināt ES PVN tiesību aktu vienādāku piemērošanu. Lai to panāktu, Komisija ierosināja izveidot komitoloģijas komiteju, kas palīdzētu Komisijai pieņemt saistošus īstenošanas pasākumus ar kvalificētu balsu vairākumu. Komisija uzskata, ka tas padarītu lēmumu pieņemšanu efektīvāku un Eiropas Kopienų Tiesai nebūtu tik bieži jārisina interpretācijas jautājumi.
31. Lai gan apspriedēs Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi), kuras notika 2021. gada pirmajā pusgadā, dalībvalstis varēja kopumā atbalstīt priekšlikuma vispārējo mērķi, daudzas delegācijas izteica atrunas, jo īpaši attiecībā uz pilnvaru nodošanu no Padomes uz Komisiju un virzību uz balsošanu ar kvalificētu balsu vairākumu. Dažas delegācijas uzskatīja, ka var uzlabot pašreizējo sistēmu, proti, iesniedzot vairāk priekšlikumu Padomes īstenošanas aktiem, pamatojoties uz PVN direktīvas 397. pantu.

²³ Dok. 14293/20.

iv) PVN "pirkšanai un ziedošanai"

32. Komisija 2021. gada 12. aprīlī iesniedza Padomei priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz atbrīvojumiem importam un konkrētu preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai saistībā ar Savienības pasākumiem sabiedrības interesēs ²⁴. Priekšlikuma mērķis ir paredzēt atbrīvojumu no PVN Komisijai un citām ES aģentūrām, kad tās iepērk preces un pakalpojumus, kas bez maksas jāizplata dalībvalstīm.
33. Diskusijās starp dalībvalstīm Nodokļu jautājumu darba grupas (netiešie nodokļi) 2021. gada 14. aprīļa un 20. maija sanāksmēs un vēlāk iesniegtajās rakstiskajās piezīmēs dalībvalstis pauda bažas par vairākiem jautājumiem. Prezidentvalsts Portugāle iesniedza divus kompromisa priekšlikumus, no kuriem otro – apstiprināšanai klusēšanas procedūrā 2021. gada 26. maijā. Klusēšanas procedūra tika pārtraukta, jo dažas dalībvalstis pauda bažas īpaši attiecībā uz priekšlikuma tvērumu. Pēc ALDG notikušajām diskusijām dosjē ar Pastāvīgo pārstāvju komitejas starpniecību iesniedza *ECOFIN* padomei nolūkā rīkot politikas debates par iespējamu darbības jomas sašaurināšanu, lai dosjē varētu drīz pieņemt.
34. Ņemot vērā dalībvalstu norādes *ECOFIN* padomes 2021. gada 18. jūnija sanāksmē, prezidentvalsts Portugāle sagatavoja trešo kompromisa tekstu, kura tvērums ir sašaurināts, un iesniedza to neformālai klusēšanas procedūrai, kas noslēdzās 2021. gada 26. jūnijā bez dalībvalstu piezīmēm. Pēc tam, kad Pastāvīgo pārstāju komiteja 2021. gada 30. jūnijā tekstu apstiprināja, *ECOFIN* padome to pieņēma Slovēnijas prezidentūras laikā 13. jūlijā, un teksts tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* 2021. gada 15. jūlijā ²⁵. Komisija nāca klajā ar paziņojumu, kas jāiekļauj Pastāvīgo pārstāvju komitejas un Padomes protokolā ²⁶.

²⁴ Dok. 7749/21.

²⁵ OV L 250, 15.7.2021., 1. lpp.

²⁶ Dok. 9995/21 ADD 1.

d) Akcīzes nodokļi

Enerģijas nodokļu direktīvas (END) pārskatīšana

35. Komisija 2021. gada 14. jūlijā iesniedza priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) ²⁷ ("END priekšlikums").
36. END priekšlikuma mērķi ir šādi:
- Eiropas zaļā kursa kontekstā nodrošināt pielāgotu satvaru, kas palīdzētu sasniegt ES 2030. gada mērķrādītājus un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Tas ietvertu nodokļu uzlikšanas energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņošanu ar ES enerģētikas, vides un klimata politiku, tādējādi veicinot ES centienus samazināt emisijas;
 - nodrošināt satvaru, kas saglabā un uzlabo ES iekšējo tirgu, atjauninot energoproduktu tvērumu un likmju struktūru, kā arī racionalizējot to, kā dalībvalstis izmanto atbrīvojumus no nodokļiem un nodokļu samazinājumus; un
 - saglabāt spēju radīt ieņēmumus dalībvalstu budžetos.
37. Komisija uzskata, ka minētos mērķus varētu sasniegt, pārejot no nodokļiem, kuru pamatā ir energoietilpība, uz nodokļiem, kuru pamatā ir enerģijas saturs, ieviešot likmju klasifikāciju atbilstoši to ekoloģiskajiem raksturlielumiem un ierobežojot stimulus fosilā kurināmā izmantošanai. Saskaņā ar minēto klasifikāciju tradicionālajiem fosilajiem kurināmajiem, piemēram, gāzei un benzīnam, tiks uzlikta augstākā nodokļa likme un elektroenerģijai – zemākā nodokļa likme.

²⁷ Dok. 10872/21.

38. END priekšlikums ir daļa no paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ²⁸, kuras nolūks ir īstenot vārienīgos ES mērķus līdz 2030. gadam samazināt emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Minētā pakete ir tādu savstarpēji saistītu priekšlikumu kopums, kas visi palīdz virzīties uz vienu mērķi — nodrošināt taisnīgu, konkurētspējīgu un zaļu pārkārtošanos līdz 2030. gadam un vēl tālākā perspektīvā. Šajā paketē ir aptvertas dažādas rīcībpolitikas jomas un ekonomikas nozares: klimats, enerģētika un degviela, transports, ēkas, zemes izmantojums un mežsaimniecība ²⁹.
39. Komisija 2011. gadā jau ierosināja pārskatīt END, bet pēc nerezultatīvajām diskusijām Komisija 2015. gadā savu priekšlikumu atsauca. Komisija 2019. gada 11. septembrī publicēja ziņojumu ³⁰ par END izvērtējumu, norādot, ka pašreizējie noteikumi neveicina jauno ES tiesisko regulējumu un politikas mērķus klimata un enerģētikas jomā. *ECOFIN* padome 2019. gada 5. decembrī apstiprināja secinājumus par ES enerģijas nodokļu sistēmu ³¹ uzsverot, ka enerģijas nodokļu saskaņošanai, izmantojot END, ir liela nozīme iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanā. Padome arī atbalstīja tādu enerģijas nodokļu tiesiskā regulējuma atjaunināšanu, kas veicina plašākus ES politikas mērķus ekonomikas un vides jomā. Secinājumos Komisija tika aicināta nodrošināt, ka tās priekšlikumi ir pilnībā izvērtēti attiecībā uz to ekonomiskajām, sociālajām un vides izmaksām un ieguvumiem. Sagatavojot END priekšlikumu, Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu ³².
40. Augsta līmeņa darba grupas nodokļu jautājumos (ALDG) 2021. gada 20. un 21. jūlija neformālajā sanāksmē, kas bija veltīta tematam "Turpmākie izaicinājumi nodokļu jomā", darba sesijā "Zaļā kursa nodokļu aspekti" delegācijas jau varēja paust savus provizoriskos viedokļus par nodokļu lomu pārejā uz zaļo ekonomiku. Komisija 2021. gada 22. jūlijā iesniedza END priekšlikumu Pastāvīgo pārstāvju komitejā (II).
41. Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi – akcīzes nodokļi/enerģijas nodokļi) 2021. gada 9. septembrī tika sāktas tehniskās diskusijas. Šajā sanāksmē Komisija iepazīstināja gan ar priekšlikumu, gan ar ietekmes novērtējumu.

²⁸ Dok. 10849/21.

²⁹ Vispārējais progress, kas panākts attiecībā uz *ECOFIN* padomes izskatītajiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" dosjē, ir izklāstīts dokumentā 13850/21, kas attiecībā uz END ir identisks formulējumam, kas izmantots pašreizējā *ECOFIN* ziņojumā Eiropadomei.

³⁰ Dok. 12153/19.

³¹ Dok. 14608/19.

³² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12227-Revision-of-the-Energy-Tax-Directive-public-consultation_lv.

42. ALDG 2021. gada 23. septembra sanāksmē prezidentvalsts informēja delegācijas par pašreizējo stāvokli, plānoto darbu un tās nodomu savu pilnvaru laikā panākt pēc iespējas lielāku progresu attiecībā uz šo dosjē.
43. Priekšlikuma tehniskā izskatīšana, analizējot katru pantu, Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi – akcīzes nodokļi/enerģijas nodokļi) turpinājās 2021. gada 6. oktobrī, 20. oktobrī, 15. novembrī un 24. novembrī. Pirmais visu pantu analizēšanas posms tika pabeigts 2021. gada 24. novembrī.
44. Priekšlikuma izskatīšanā delegācijām bija iespēja uzdot precizējošus jautājumus, uz kuriem Komisija sniedza atbildes. Tika uzdoti daži jautājumi par dažādiem priekšlikuma aspektiem, piemēram, par pāreju no nodokļiem, kuru pamatā ir energoietilpība, uz nodokļiem, kuru pamatā ir enerģijas saturs, likmju klasifikācijas ieviešanu atbilstoši to ekoloģiskajiem raksturlielumiem, jaunu produktu aplikšanu ar nodokļiem, indeksāciju, aviācijas un jūrlietu nozari, kā arī saikni ar citiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" dosjē.
45. ALDG 2021. gada 25. novembra sanāksmē prezidentvalsts informēja delegācijas par darba rezultātiem un progresu, kas gūts saistībā ar dosjē, kā arī saistībā ar paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %".

e) Finanšu darījumu nodoklis (FDN)

46. Komisija 2013. gada 14. februārī iesniedza priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko īsteno ciešāku sadarbību finanšu darījumu nodokļa jomā.
47. Šajā posmā ciešā sadarbībā FDN jomā turpina piedalīties 10 dalībvalstis: Austrija, Beļģija, Francija, Grieķija, Itālija, Portugāle, Slovākija, Slovēnija, Spānija un Vācija (turpmāk "iesaistītās dalībvalstis").

48. Notiekošo sarunu par minēto dosjē galvenie aspekti tika apkopoti iepriekšējā *ECOFIN* ziņojumā Eiropadomei par nodokļu jautājumiem ³³.
49. Eiropadome 2020. gada 17.–21. jūlija secinājumos ³⁴ (A29. punkts) norādīja, ka "*Savienība turpmākajos gados centīsies reformēt pašu resursu sistēmu un ieviest jaunus pašu resursus. [...] ...Savienība nākamās DFS darbības laikā strādās, lai ieviestu citus pašu resursus, kas varētu ietvert finanšu darījuma nodokli.*" Komisija šajā sakarā nesen precizēja, ka ³⁵ "*ja tiks panākta vienošanās par šo finanšu darījuma nodokli, Komisija iesniegs priekšlikumu par šā finanšu darījuma nodokļa ieņēmumu pārvietošanu uz ES budžetu kā pašu resursus. Ja līdz 2022. gada beigām vienošanās netiks panākta, Komisija, pamatojoties uz ietekmes novērtējumiem, ierosinās jaunus pašu resursus, kuru pamatā būs jauns finanšu darījuma nodoklis. Komisija tiecas iesniegt šos priekšlikumus līdz 2024. gada jūnijam, lai tos ieviestu līdz 2026. gada 1. janvārim.*"

B. ADMINISTRATĪVĀ SADARBĪBA

- a) *Starptautiskā administratīvā sadarbība nodokļu jautājumos – politikas apsvērumi*
50. ALDG 2021. gada 28. oktobra sanāksmē delegācijas apsprieda politikas apsvērumus par turpmāko darbu saistībā ar starptautisko administratīvo sadarbību nodokļu jautājumos, kā arī pēcpasākumus diskusijām, kas par šo jautājumu notika Portugāles prezidentūras laikā ³⁶.

³³ Dok. 8891/20 67.–70. punktu, dok. 14863/19 104.–110. punktu.

³⁴ Dok. EUCO 10/20.

³⁵ Sk. Eiropas Parlamenta 2020. gada 16. decembra normatīvo rezolūciju par projektu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (09970/2020 – C9-0409/2020 – 2018/0166(APP)), Komisijas deklarācija par tādu pašu resursu izveidi, kuru pamatā ir finanšu darījuma nodoklis.

³⁶ Dok. 9970/21, 81. un 82. punkts.

51. Lai nodrošinātu ieņēmumu savlaicīgu un efektīvu iekasēšanu un novērstu krāpšanu nodokļu jomā un agresīvu nodokļu plānošanu, viens no galvenajiem aizsardzības pasākumiem un instrumentiem joprojām ir precīza un funkcionējoša starptautiskās administratīvās sadarbības sistēma. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā nepieciešamību pēc iespējas ātrāk panākt atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes un to, ka starptautiskā dimensija kļūst arvien būtiskāka ES iedzīvotāju un uzņēmumu saimnieciskajai darbībai.
52. Šajā kontekstā ir svarīgi atgādināt, ka Padome uzskata, ka ir būtiski, lai ES turpinātu izvirzīt programmu visaptverošākam globālam mēģinājumam ar administratīvās sadarbības palīdzību ierobežot pārrobežu krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu ³⁷.
53. Administratīvās sadarbības sistēma nodokļu jomā tiks stiprināta gan ES līmenī, gan pasaules mērogā. Iespējams, ka nolīgumi, kas noslēgti starp dalībvalstīm un trešo valstu jurisdikcijām, laika gaitā tiks pilnveidoti.
54. Ir jānodrošina ar nodokļiem saistītas informācijas plūsmas nepārtrauktība, un jebkāds cits rezultāts apdraudētu gadiem ilgi starptautiskā līmenī veikto sarežģīto tehnisko un politisko darbu, kas tikko ir sācis sniegt vēlamos rezultātus, lai sasniegtu šo svarīgo sabiedriskas nozīmes mērķi.
55. Nodrošinot nodokļu vajadzībām paredzētās informācijas starptautiskās apmaiņas sistēmas pienācīgu darbību, joprojām ir pienācīgi jānodrošina saskaņošana ar nodokļu maksātāju tiesībām un pienākumiem – visiem ierobežojumiem būtu jāatbilst nepieciešamības un proporcionalitātes prasībām un jāturpina ievērot pamattiesību un pamatbrīvību būtību, tostarp attiecībā uz informācijas apmaiņu ar trešām valstīm.
56. Būtu jāturpina tehniskais darbs attiecībā uz administratīvās sadarbības ietvaros apkopotās informācijas mērķtiecīgāku un efektīvāku izmantošanu.

³⁷ Padomes 2020. gada 29. maija secinājumi par turpmākas administratīvās sadarbības attīstību nodokļu jomā Eiropas Savienībā (dok. 8482/20 11. punkts).

57. Lai nodrošinātu progresu darba izpildē un šā ziņojuma 54., 55. un 56. punktā minēto mērķu sasniegšanā, varētu rīkot ekspertu līmeņa sanāksmes Padomes Nodokļu jautājumu darba grupā vai attiecīgā gadījumā Komisijas ekspertu grupās, lietderīgi izmantojot vajadzīgās speciālās zināšanas attiecīgajās jomās. Tādējādi varētu līdzsvaroti un efektīvi veicināt kopējos minimālos standartus tur, kur tas vajadzīgs, gan ES, gan starptautiskā mērogā.
58. Šajā kontekstā dalībvalstīm un Komisijai būtu jāuztur cieši sakari, lai regulāri atjauninātu informāciju par šiem jautājumiem Nodokļu jautājumu darba grupā (augsta līmeņa), lai vajadzības gadījumā Padome sniegtu papildu norādes.
59. Paredzams, ka Komisija 2022. gadā iesniegs tiesību akta priekšlikumu Direktīvas 2011/16/ES par administratīvu sadarbību nodokļu jomā turpmākai pārskatīšanai attiecībā uz apmaiņu ar informāciju par kriptoaktīviem un nodokļu nolēmumiem attiecībā uz turīgām privātpersonām.
- b) *Administratīvā sadarbība ar trešām valstīm PVN jomā*
60. Komisija 23. septembra ALDG sanāksmē informēja delegācijas par:
- a) darbu, kas Apvienotajā komitejā tiek veikts, pamatojoties uz Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Norvēģijas Karalisti par administratīvo sadarbību, krāpšanas apkarošanu un prasījumu piedziņu pievienotās vērtības nodokļa jomā ³⁸;
 - b) ar PVN saistītajiem aspektiem diskusijās ar AK saistībā ar Protokolu par administratīvo sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā un par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar nodokļiem un nodevām ³⁹;
 - c) agrīno posmu izpētes kontaktos ar Austrālijas, Kanādas un Japānas iestādēm par iespējām turpināt darbu, lai izveidotu administratīvo sadarbību PVN jomā;

³⁸ OV L 195, 1.8.2018., 3. lpp.

³⁹ OV L 149, 30.4.2021., 10. lpp.

d) pašreizējām sarunām ar Ķīnas Tautas Republikas iestādēm, lai noslēgtu nesaistošu saprašanās memorandu (iespējamais turpmākais ES un Ķīnas Tautas Republikas administratīvās sadarbības satvars pievienotās vērtības nodokļa jomā) ⁴⁰.

61. Tā atgādināja, ka attiecībā uz nesaistošu instrumentu apspriešanu un noslēgšanu saskaņā ar ES tiesībām (piemēram, iepriekš minētais saprašanās memorands) un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību prasībām (jo īpaši LES 16. panta 1. punktu) politikas veidošana joprojām ir Padomes prerogatīva. Tādēļ Padomei ir jāizvērtē, vai Savienības interesēs ir sākt šādas diskusijas (apspriedes) ar Ķīnas Tautas Republikas iestādēm par iespējamu nesaistošu instrumentu. Turklāt pēc Tiesas sprieduma lietā C-660/13 (Šveices Saprašanās memorands) Padomes, Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta ģenerālsekretāri 2017. gadā vienojās par kārtību attiecībā uz nesaistošiem instrumentiem ⁴¹. Šī kārtība attiecas uz visiem nesaistošiem instrumentiem neatkarīgi no politikas jomas un no tā, kas pārstāv Savienību sarunās ar trešo personu vai trešām personām, un neatkarīgi no to nosaukuma vai formas. Ir paredzēts, ka Komisija turpinās regulāri informēt dalībvalstis par šo sarunu gaitu (tostarp par jebkādiem turpmākiem kontaktiem ar trešām valstīm šajā jomā) un šo sarunu beigās vēlreiz vērsīsies pie Padomes, lai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem lūgtu Padomei atļauju parakstīt nesaistošo instrumentu Savienības vārdā.

⁴⁰ Padome 2021. gada 10. martā ar vairākām piezīmēm (dok. CM 1978/21 LIMITE, informācija sīkāk izklāstīta dok. ST 6351/21 LIMITE) apstiprināja, ka Komisija sāk sarunas ar Ķīnas Tautas Republikas iestādēm, lai noslēgtu nesaistošu saprašanās memorandu.

⁴¹ Dok. 15367/17.

C. NODOKĻU POLITIKAS KOORDINĀCIJA

Nodokļu politikas koordinācijas jomā (uz ko neattiecas ES tiesību akti nodokļu jomā) ir veikts nozīmīgs darbs, kā izklāstīts turpmāk.

a) Rīcības kodeksa jautājumu grupa (uzņēmējdarbības nodokļi)

62. Rīcības kodeksa jautājumu grupa (RKJG) rīkoja neformālas videokonferences pamatgrupai 2021. gada 5. jūlijā, 21. septembrī un 22. novembrī; neformālas videokonferences iekšējo/ārējo jautājumu apakšgrupai 2021. gada 18. un 29. oktobrī, 12. un 16. novembrī. Papildus tam 2021. gada 8. jūlijā, 8., 13., 16., 20. un 24. septembrī un 17. novembrī tikās nodokļu padomnieki/atašeji, lai apspriestu *EU-RESTRICTED* dokumentus saistībā ar ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas. Decembrī ir plānota nodokļu padomnieku/atašeju papildu sanāksme, lai sagatavotu diskusijas par šā saraksta nākamo atjaunināšanu 2022. gada februārī.
63. Divreiz gadā pārskatīto ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, *ECOFIN* apstiprināja 2021. gada 5. oktobrī, un tas tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* 2021. gada 12. oktobrī ⁴².
64. Pēc aptaujas par aizsardzības pasākumiem pret valstīm, kuras iekļautas ES sarakstā ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, Komisija iesniedza grupai kopsavilkumu par to, kā dalībvalstis īsteno 2019. gada norādījumus par aizsardzības pasākumiem ⁴³. Delegācijas atbalstīja nodomu turpināt darbu aizsardzības pasākumu jomā, tostarp minēto norādījumu īstenošanas novērtējumu.
65. Prezidentvalsts Slovēnija sadarbībā ar RKJG priekšsēdētāju turpināja diskusijas par RKJG pilnvaru pārskatīšanu, lai aptvertu arī to nodokļu sistēmu iezīmes, kuras ir vispārēji piemērojamas un kurām var būt kaitīgas sekas. [Pārskatīto Rīcības kodeksu (uzņēmējdarbības nodokļi) Padome apstiprināja xxxx].

⁴² OV C 413I, 12.10.2021, 1.–4. lpp.

⁴³ Dok. 14114/19.

b) Starptautiskas norises

66. ALDG tika regulāri informēta par attiecīgām starptautiskajām norisēm nodokļu politikas jomā, jo īpaši saistībā ar G20 finanšu ministru sanāksmēm un ESAO/G20 *BEPS* jomā izveidotā iekļaujošā satvara sanāksmēm. ALDG regulāri notikušās apspriedes un septembrī ministru līmenī notikušās neformālās diskusijas deva būtisku pienesumu, lai panāktu galīgo vienošanos ESAO/G20 *BEPS* iekļaujošā satvara sanāksmē.
67. Jautājumi, kas saistīti ar ASV Likumu par ārvalstu kontu nodokļu pienākumu izpildi (*FATCA*), tika darīti zināmi delegācijām 2021. gada jūlijā, kad prezidentvalsts Slovēnija informēja ALDG par stāvokli saistībā ar *FATCA*. Vēlāk, balstoties uz panākumiem, kas tika gūti iepriekšējās prezidentūras laikā, prezidentvalsts Slovēnija jūlijā rīkoja neoficiālu videokonferenci ar ASV Valsts kases departamentu par *FATCA*, galveno uzmanību veltot savstarpīguma nodrošināšanai informācijas apmaiņā *FATCA* nolīgumu un starpvaldību nolīgumu ietvaros un jautājumam par "nejaušajiem amerikāņiem", tostarp jautājumam par plašāku norādījumu iegūšanu no ASV Valsts kases un *IRS*, lai nepieļautu "nejaušo amerikāņu" banku kontu slēgšanu ES. Septembrī prezidentvalsts Slovēnija par šo sanākumi informēja ALDG. Patlaban notiek saziņa ar ASV iestādēm, un ir plānotas turpmākas neformālas sanāksmes ar ASV kolēģiem.
68. ALDG 2013. gada 19. novembrī vienojās, ka ar nodokļiem nesaistītos dosjē iekļautiem nodokļu noteikumiem, kuri rada jebkādas izmaiņas dalībvalstu nodokļu tiesību aktos vai administratīvajā praksē vai kuriem ir cita veida ietekme uz nodokļu noteikšanu, būtu jāietilpst "neoficiālā brīdināšanas mehānisma" darbības jomā. Sistemātiskā pieeja, kurā ar Ģenerālsekretariāta palīdzību nodokļu ekspertu uzmanība tiek vērsta uz šiem gadījumiem, turpināja nodrošināt, ka dalībvalstis laikus tiek brīdinātas, tostarp par sarunām attiecībā uz nolīgumiem starp ES un trešām valstīm. Starp jautājumiem, ko pārraudzīja ALDG, ir šādi: pasākumi, kas izriet no EVTI ziņojuma par *Cum/Ex*, *Cum/Cum* un nodokļu ieturējumu atgūšanas shēmām, Komisijas Paziņojums "Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti"⁴⁴, 2021. gada Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas tiesību aktu kopums un pašreizējais stāvoklis saistībā ar Direktīvu par publisku pārskatu sniegšanu par katru valsti (*pCBCR*).

⁴⁴ Dok. 12682/21.